

NAMUOSE AR KITOJE GYVENAMOJOJE VIETOJE IZOLIUOTO ASMENS, SERGANČIO COVID-19 LIGA (KORONAVIRUSO INFEKCIJA), ATMINTINĖ

Kas yra koronavirusas?

Koronavirusai — tai didelė grupė virusų, kurie gali sukelti įvairias kvėpavimo takų ligas. Dažniausiai koronavirusai sukelia lengvas ar net besimptomės infekcijas, tačiau gali sukelti ir sunkesnes ligas.

Kaip perduodama ši infekcija?

Žinoma, kad COVID-19 liga (koronaviruso infekcija) gali būti perduodama žmogaus žmogui, dažniausiai artimo sąlyčio su sergančiuoju ar infekuotuoju koronavirusine infekcija metu (pvz., namų ar darbo aplinkoje, gydymo įstaigoje).

Taip pat virusas gali būti perduodamas per kvėpavimo takų sekreto lašelius, kai asmuo kosėja, čiaudi. Yra duomenų, jog virusas gali būti perduodamas ir oraliniu-fekaliniu keliu (pvz., per nešvarias rankas).

Kodėl reikalingas izoliavimas namuose ar kitoje gyvenamojoje vietoje?

Pagrindinis izoliavimo namuose ar kitoje gyvenamojoje vietoje tikslas – užkirsti kelią infekcijos plitimui ir naujų atvejų atsiradimui. Kol nėra efektyvių vakcinų ir vaistų, sergančių asmenų izoliavimas ir visuotinai taikomos higienos priemonės yra svarbiausi šios infekcijos kontrolės būdai.

Kiek tai gali užtrukti?

Viruso išskyrimo laikotarpis gali užtrukti iki kelių savaičių. Izoliavimo namuose ar kitoje gyvenamojoje vietoje metu su Jumis kontaktuos pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros šeimos medicinos paslaugas teikiančios įstaigos paskirtas koordinatorius ir (ar) Jūsų šeimos gydytojas. Jums bus atliekami tyrimai, kuriais bus tikrinama, ar Jūsų kvėpavimo takuose vis dar yra viruso dalelių. Kai 2 kartus laboratoriniais tyrimais, atliktais 24 val. skirtumu, bus patvirtinta, kad viruso dalelių nebėra, galėsite pabaigti izoliavimąsi namuose ar kitoje gyvenamojoje vietoje ir grįžti į įprastą gyvenimą.

IZOLIAVIMO NAMUOSE AR KITOJE GYVENAMOJOJE VIETOJE PRINCIPAI

- **Nepalikite izoliavimo vietos** be sveikatos priežiūros specialisto leidimo. Į izoliavimo vietą ar iš jos, jei reikalinga atlikti tyrimus ar kitais atvejais, kai gautas sveikatos priežiūros specialisto leidimas, **draudžiama vykti viešuoju transportu.**
- **Palaikykite reguliary ryšį su sveikatos priežiūros specialistu**, kuris šiuo metu rūpinasi Jumis.
- Visą izoliavimo laiką **nepriimkite svečių / lankytojų.**
- **Maistu ir kitomis būtinomis priemonėmis** pasirūpinkite nuotoliniu būdu – paprašykite draugų arba giminaičių ar kreipkitės į būtinų priemonių ar maisto produktų pristatymo paslaugas teikiančias įmones, nesant tokios galimybės, šias paslaugas turėtų suteikti savivaldybės administracija.
- Jeigu reikia **pratęsti vaistų receptą**, kreipkitės į savo šeimos gydytoją nuotoliniu būdu.
- Jei buvote suplanavęs vizitus pas gydytojus specialistus, odontologą, pakeiskite vizito datą į vėlesnę.
- **Kasdien matuokitės kūno temperatūrą ir stebėkite savo būklę dėl pasunkėjusio kvėpavimo***. Pablogėjus sveikatos būklei, kreipkitės į **Karštąją koronaviruso liniją telefono numeriu 1808.**

* Dažnai dusulys būna psichologinės kilmės. Svarbu įvertinti, ar esant ramybės būsenos išlieka padažnėjęs kvėpavimas (daugiau nei 20 k/min) ar oro trūkumo pojūtis.

IZOLIAVIMO NAMUOSE AR KITOJE GYVENAMOJOJE VIETOJE SĄLYGOS

Būtiniosios izoliavimo namuose ar kitose gyvenamosiose patalpose sąlygos:

- **Izoliavimo metu kartu negali gyventi kiti asmenys** (šeimos nariai ir pan.). Jūs turite būti izoliuotas atskirame bute / name arba gerai izoliuotame kitame individualaus buto / namo aukšte su atskiru sanitariniu mazgu.

- **Jei sergate ir esate izoliuotas gerai izoliuotame individualaus buto / namo aukšte, Jums draudžiama eiti į bendras patalpas** (koridorių, virtuvę ir kt.), maistą ir kitas būtinas priemones prie Jūsų izoliavimo patalpos išorinių durų turi palikti kiti asmenys.

- **Išimtiniais atvejais suderinus su NVSC**, jeigu ligonis ar kiti asmenys, gyvenę kartu su ligoniu iki COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) diagnozės nustatymo, atsisako izoliuotis kitoje gyvenamojoje vietoje ir sutinka gyventi viename bute / name, ligonis ir kartu gyvenantys asmenys:

- turi būti izoliuoti atskiruose gerai vėdinamuose kambariuose;
- turi apriboti judėjimą namuose ir sumažinti dalijimąsi bendra erdve, įsitikinti, kad bendros erdvės (pvz., virtuvė, vonios kambarys) yra gerai vėdinamos (pvz., laikyti langus atidarytus);
- rekomenduojama apriboti ligonį slaugančių asmenų skaičių. Geriausia, kad ligoniu rūpintųsi geros sveikatos ir neturintys lėtinių ligų asmenys;
- ligoniui, jei yra galimybė, rekomenduojama naudotis atskiru sanitariniu mazgu;
- ligonis turi valgyti savo kambaryje;
- kartu su ligoniu gyvenantys šeimos nariai yra sąlytį turėję asmenys, kuriems privaloma izoliuotis 14 dienų po paskutinės sąlyčio dienos ir laikytis Taisyklių VI skyriuje nurodytų reikalavimų.

Būtina užtikrinti šiuos aplinkos ir asmens higienos reikalavimus:

1. Buitines atliekas meskite į atskirą (žymėtą) šiukšliadėžę, į kurią įdėtas skysčiams nepralaidus maišas.

2. Drabužius skalbkite įprastinėmis skalbimo priemonėmis 60–90 °C temperatūroje.

3. Indus plaukite karštu vandeniu ir įprastiniais plovikliais arba naudokitės indaplove.

4. Dažnai liečiamus paviršius dezinfekuokite alkoholiniu dezinfektantu, kurio koncentracija yra ne mažesnė kaip 70 proc., arba buitiniu balikliu, kuriame chloro koncentracija yra 0,5 proc.

5. Dažnai plaukite rankas su muilu ir vandeniu. Nesant galimybės nusiplauti rankų, gali būti naudojamos alkoholinės rankų dezinfekavimo priemonės (rankų alkoholiniai antiseptikai). Rankas būtina plauti prieš ir po maisto ruošos, prieš valgant, pasinaudojus tualetu ir kai rankos yra akivaizdžiai nešvarios.

6. Nusiplovę rankas su muilu ir vandeniu, jas nusauskite vienkartiniais popieriniais rankšluosčiais.

7. Siekiant sulaikyti kvėpavimo takų išskyras, rekomenduojama apsirūpinti medicininėmis kaukėmis. Jas reikėtų dėvėti kiek įmanoma dažniau, ypač jei tenka bendrauti su kitais asmenimis (pasiimant maistą, atvykus sveikatos priežiūros specialistui ar pan.). Jei negalite toleruoti medicininės kaukės, turite laikytis kosėjimo-čiaudėjimo etiketo – užsidengti savo burną ir nosį servetėle, kai kosėjate ar čiaudite, ir išmesti panaudotą servetėlę į

šiukšliadėžę. Jei servetėlės neturite, tai kosėdami ar čiaudėdami uždenkite burną alkūne, o ne delnu.

8. Ne mažiau kaip 2–3 kartus per dieną vėdinkite patalpas (10 min. plačiai atverkite langus arba keletą minučių patalpose padarykite skersvėjį. Taip vėdinant patalpas jose neturi būti žmonių).

9. Kasdien valykite ir dezinfekuokite dažnai naudojamus paviršius kambaryje, pvz., naktinius stalelius, lovų rėmus ir kitus miegamojo baldus. Pirmiausia valymui turi būti naudojamas įprastas muilas ar ploviklis. Po valymo atliekama dezinfekcija, pvz., naudojant buitinių baliklių, kuriame chloro koncentracija yra 0,5 proc. (skiedžiama 1 : 50 santykiu), arba alkoholio pagrindu pagamintą dezinfekcinį skystį.

10. Valykite ir dezinfekuokite vonios kambario ir tualetu paviršius mažiausiai kartą per dieną.

11. Jeigu kartu gyvena kiti asmenys:

11.1. bendraudami dėvėkite medicininės kaukes, uždengiančias burną ir nosį, išlaikykite saugų (ne mažiau 2 metrų) atstumą ir kaip įmanoma labiau trumpinkite kontakto laiką;

11.2. būdami bendrose erdvėse tiek ligonis, tiek kartu gyvenantys asmenys turi dėvėti medicininės kaukes, uždengiančias burną ir nosį. Kaukės negalima liesti naudojimo metu. Jei kaukė sušlapo ar tapo suteršta sekretais, ji turi būti nedelsiant pakeista nauja. Kaukę nuimti, neliečiant priekinio paviršiaus. Išmesti kaukę reikia iškart po naudojimo ir atlikti rankų higieną;

11.3. naudokite atskirą patalynę, valgyimo įrankius ir kt.;

11.4. valykite ir dezinfekuokite dažnai liečiamus vonios kambario ir tualetu paviršius kiekvieną kartą jais pasinaudojus.

12. Pasibaigus izoliavimui, svarbu pirmiau nurodytais būdais pasirūpinti izoliavimo namų ar kitos gyvenamosios vietos dezinfekcija, prieš juose apsigyvenant kitiems asmenims. Izoliavimo namuose ar kitoje gyvenamojoje vietoje reikia vengti kilimų, minkštų baldų ir kitų daiktų minkštu porėtu paviršiumi, kuriuos sunku dezinfekuoti.